

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredno nedelje in praznike. — Mesečni: do 30 peti a 2 D, do 100 vrsi 50 p, večji inserti peti vsta 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, predklic beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Inerati davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 420 D

Upravitelje: Kraljeva ulica 5, pritličje. — Telefon št. 304.

Uredništvo: Kraljeva ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon št. 34.

Postnina plačana v gotovini.

Železniška politika v Sloveniji

Danes so se zbrali v Ljubljani zastopniki gospodarskih korporacij in drugi interesi, da zavzamejo stališče napram raznim načrtom glede nove železniške politike v naši državi in da z določitvijo načrta za gradbeno politiko v Sloveniji omogočijo slovenskim delegatom na državni konferenci v Beogradu premišljen in enoten nastop.

Ko gre za načrte gradnje železnice v Sloveniji, se nahajamo na slovenskem v nekoliko neugodnem položaju. Po državi je razširjeno naziranje, da imamo v Sloveniji obilo železnice in da se nahajamo glede gostosti železniške mreže v najboljšem stanju. Ne da se zanikati, da so v naši kraljevini predeli, ki imajo še mnogo manj goste mreže železnice, dočim pa je po drugi strani znano, da imamo drugod, na pr. v Vojvodini in Slavoniji ter deloma tudi na Hrvaškem še popolnejše železniške zveze.

Toda mnenje o ugodnem stanju železniškega omrežja v Sloveniji je zelo pretirano. Slovenija ima železnice precej, toda nesreča je v tem, da so se zgradile v dobi, ko je slovensko ozemlje tvorilo del Avstrije, ne Jugoslavije. Slovenija je bila transita dežela za promet med Avstrijo in severnim Jadranskim morjem; preko Slovenije so se zgradile železniške proge na Trst in Reko, toda tako, da so predstavljale najboljšo zvezo za alpske kraje, za Dunaj in češke dežele ter južno Nemčijo.

Z osvobođenjem so postale proge, katerih smisel je bil, tvoriti zvezo na sever, stranske proge; one, ki so bile poprej stranske proge, pa so čez noč postale glavne ali vsaj zelo važne železnice. In tu se je kar nenkrat pokazala občutna pomanjkljivost slovenskega železniškega omrežja; za zvezo s Hrvaško in Srbijo je treba novih železnice, ki naj izpolnjujejo že obstoječe proge ali pa je treba vsaj izboljšati dosežane proge za živahniji promet v novih zvezah.

Druga, nič manj važna pomanjkljivost naše železniške mreže je dejstvo, da smo izgubili jadranska pristanišča, kamor je bil preko našega ozemlja usmerjen glavni promet avstrijskih in čeških pokrajin. Naše proge v smeri na Trst in Reko so zelo dobre, toda pristanišča so nam pred nosom zagradili Italijani in navedene železnice so za nas ostale samo malopomenne lokalne proge. Tako je Slovenija kljub razmeroma gostemu omrežju brez prave zveze z morjem, kajti ovinev preko Karlova se ne more jemati v poštev kot nadomestilo.

Naša gospodarska delegacija bo morala raztolmačiti v Beogradu to fatalno preorientacijo smeri železniških zvez na našem ozemlju. Mi imamo danes dragocene železnice, ki jih ne moremo rabiti, a nimamo prog, ki spadajo v minimum železniško-prometnih zahtev naše dežele. Zato naše želje ob priliki konferencie, ki naj ustanovi gradbeni program za vso državo, niso in ne morejo biti manjše kot želje katekologi drugih pokrajin. Uvidevamo, da se nahajata na pr. Južna Srbija in Crna gora še hujši stiski, da so tam predeli, kjer je še več dni hoda do prve železniške postaje, in priznavamo tem deželam neke vrste prioriteto. Toda hkrati opozarjamo na okolnost, da so proge, potrebne pri nas, razmeroma krajše, tako da ne bodo zahtevale tolikih investicijskih stroškov, kot velike, na jugu. Radi tega je važno, da se zagotovijo zanje sredstva v primernejem vpoštevovanju razmerja med posameznimi pokrajinami.

Baš iz označenih vzrokov so te proge, ki so pri nas potrebne za izpopolnitev že obstoječe mreže, prav zelo nujne in neupoštevane te nujnosti bi pomenilo prav občutno oškodovanje naših gospodarskih interesov ter bi imelo za posledico tudi izrazito nacionalno in vojaško-strateško opasnost za deželo.

SPLIT ALI REKA

Budimpešta, 23. novembra. Italijansko-madžarska Trgovska zbornica v Budimpešti je imela včeraj sejo, da poda mađarski vladi svoje strokovno mnenje glede svobodne cone v Splitu, ki jo je Jugoslavija ponudila Mađarski. Seja je sklenila opozoriti vlado, da splitska svobodna zona ni primerno mesto za izvoz Mađarske. Trgovska zbornica priporoča mađarski vladi naj od kloni ponudbo Jugoslavije in sprejme ugodnosti, katere ji nudi Italija v Trstu in na Reki.

PRIDE! PRIDE! PRIDE!

„Beg na troiki“
ELITNI KINO MATICA

Razbijanje političnih shodov

Državni podtajnik organizira demonstracije. — Godbe kot obstrukcijsko sredstvo. — Zakonski načrt za zaščito zborovalne svobode.

Beograd, 23. novembra. Politični krogi razpravljajo o razbitih shodih v Stocu in v Crepaji. V Stocu so razbili dobrovoljci Radičev, v Crepaji pa radikalni Pribečevićev shod. Tamošnji pristaši SDS so hoteli prirediti svojem voditelju svečan sprejem. Dva kilometra pred selom so zgradili slavolok, od koder so hoteli Pribečevića spremiti v selo z godbo in konjeniki. Radikalna stranka, boječ se za svoje postojanje v Banatu, je aranžirala četo več sto radikalov ter pripeljala v mirno banatsko selo tudi dve svoji godbi. Radikale je vodil državni podtajnik in radikalni poslanec tega sreza dr. Šuvaković. Radikalni so obkolili slavolok ter hoteli ustaviti avtomobile z demokratskimi poslanci. Ko se jim to ni posrečilo, so obnovili demonstra-

cije v vasi. Policija je stala na strani ter mirno gledala, kako napadajo in razbijajo radikali shod Svetozarja Pribečevića. Kmalu bi bilo prišlo do splošnega pretepa, da se niso pristaši ene in druge stranke razporedili v dve povorki, ki sta manifestirali vsaka za svojo stranko. Položaj je bil prejkoličen, nego strašen.

Beograd, 23. novembra. SDS je vložila v Narodni skupščini načrt zakona o zaščiti javnih shodov in zborovanj. Za ta svoj predlog zahtevajo poslanci SDS nujnost. Zakonski načrt zahteva med drugim, da se do skupnega in za vso državo veljavnega zakona o javnih shodih in zborovanjih razširi tozadevni zakon predvojne kraljevine Srbije na celo državo.

Nezdržne razmere v Vojvodini

Burna seja Narodne skupščine. — Vlada noče kontrole v finančnem odboru. — Nevzdržnost politične situacije v Vojvodini. — Nemogoči srezki načelniki

Beograd, 23. novembra. Za današnje sejo Narodne skupščine je zavladalo v političnih krogih veliko zanimanje, ker se je vedelo, da bodo govorniki SDS napeli vse sile, da ožigosajo nasilja, ki jih izvajajo radikalni ekspozenti na visokih in nižjih položajih državne uprave, da preprečijo, da nevarno postajajoče širjenje SDS v Banatu in Bački. Seja Narodne skupščine je bila odprta ob pol 11. V skupščini je vladalo razburljivo razpoloženje. K zapisniku se je oglasil poslanec Vilder, ki je zahteval, naj se protokoliira tudi dejstvo, da na zadnji seji Narodne skupščine predsedujoči ni hotel podati besede posl. Jovi Markoviću. Večina je predlog posl. Vilderja po zaletljivih medključih brez debate odklonila. Nato je posl. dr. Zanič utemeljeval svoj predlog glede izpremembe člena 20. poslovnika Narodne skupščine. Glasom katekega nai bi sejam finančnega odbora smeli prisostvovati tudi legitimirani novinarski poročevalci, kar bi bilo v interesu poročanja o naših finančnih vprašanjih in položaju države. Večina je odbila tudi predlog poslanca dr. Zaniča.

Nato je posl. dr. Dušan Bošković v daljšem govoru vneteljeval svoj zakonski predlog glede varstva in zaščite javnih shodov in zborovanj. Svoboda političnega

udejstvovanja in javnega zborovanja je v vseh prosvitljenih in pravnih državah od vseh činiteljev priznana. Pri nas pa se dogaja, da organizirajo pobole in razbijanja shodov političnih nasprotnikov celo državni podtajniki s celim državnim aparatom. Posl. dr. Bošković je nato opozoril na skrajno sramotno in žalostno razmere, ki vladajo v Vojvodini, kjer večina srezkih načelnikov nima primerne moralne in strokovne kvalifikacije. Govornik navaja primer srezkega načelnika, ki je bil obsojen na težko ječo. Neki drugi srezki načelnik je okradel ves svoj srez in bil nato premeščen drugam, kjer nadaljuje s pljačkanjem naroda. To je edina kazen, ki je doletela tega javnosti škodljivega moža. Zopet tretji srezki načelnik je pobral izkupiček neke prireditve v korist Jadranske straže in s tem denarjem priredil radikalnemu državnemu podtajniku banket. Nato je posl. Bošković opisoval nedeljske dogodke v Crepaji. Odgovarjal mu je dr. Šuvaković, ki je izjavil, da posl. dr. Bošković ni po resnici opisal nedeljskih dogodkov. Dr. Bošković je odgovoril s kratko repliko, nakar je povzel besedo Svetozar Pribečević, ki je govoril o poslovniku.

Nato je bila seja Narodne skupščine zaključena, prihodnja se vrši jutri ob 10.

Hrvatski ideal v muzeju

Drobtinice z Radičeve mize.

Zagreb, 23. novembra. Stepan Radič je izjavil na nekem shodu v Bosni: „Kar smo storili, ko smo sklenili sporazum, je bil preobrat, kakršnega ne pozna hrvatska zgodovina. Ves hrvatski organizirani narod je izjavil: hrvatski ideal je preveč teritorialen, preveč državnoopraven. Mi ga ne bomo poteptali z nogami, temveč ga bomo postavili v muzej. Naša borba ni bila zamaa. Ko sem uvidel, da bi lahko prišlo do nesreče, sem storil tisti veliki in divni skok. Oduševljenje tistih dni se nikoli več ne povrne. Jaz sem tedaj kralju rekel: „Ko se spomnim na tiste dni, mi zaplaka duša. Porošen sem, da se je veliki republikanski pokret pretvoril v turbino narodnega sporazuma in da smo našli ujedenje z brati Srbi za napredno, svobodno seljaško državo.“

MADŽARI IN OBLASTNE VOLITVE

Subotica, 23. novembra. Mađarska stranka je imela izredno sejo glavnega odbora. Na seji je bilo sklenjeno, da sodeluje mađarska stranka na oblastnih volitvah 23. januarja. To je obenem demanti vesti, da namerava mađarska stranka likvidirati ter prestopiti v druge stranke.

KORUPCIJA V AMERIKI

Newyork, 23. novembra. Danes se je pričela pred najvišjim sodnim dvorom v Washingtonu razprava proti bivšemu državnemu tajniku Fallu in petrolejskemu magnatu Dohenyju. Nijuzi zagovarjajo so zavlačevali proces tri leta. Državni pravdnik obtožuje Falla, da je prejel od Dohenyja 100.000 dolarjev podkupnine, na kar mu je prodal ogromna, državni pripadajoča ležišča nafte v vrednosti nad 100 milijonov dolarjev. Notranji minister Falla je prekršil s to prodajo važne predpise svojega resora. Sodišče je povabilo nad 70 prič, med njimi številne senatore, poslance, bankirje, petrolejske magnate in novinarje. Razprava bo trajala pet tednov.

Radičevci in oblastne volitve

Radičevci niso zadovoljni z današnjimi oblastni in se za volitve ne ogrevajo. — Nasprotovali pa jim ne bodo. — Federalisti nastopijo pri volitvah z vso energijo.

Beograd, 23. novembra. Radičevi govori v Bosni in Hercegovini so izzvali med radikali veliko nezadovoljstvo in proteste. Vendar pa mu ne morejo ničesar, ker boljših in cenejših zaveznikov kot so radičevci ne morejo dobiti v Narodni skupščini. Radičeve govore tolmačijo tako, da hoče Radič preprečiti oblastne volitve, ker se boji, da bi pokazalo, kako slabo je zasidran v narodu in da ne more biti govora o 100 poslancih, o katerih pripoveduje v poslednjem času skoro na vseh skupščinah HSS. Politični krogi so mnenja, da bo Stepan Radič skušal preklicati in preprečiti razpis oblastnih volitev.

Beograd, 23. novembra. Ker se sedaj govori, da so radičevci proti oblastnim volitvam, je vaš poročevalec posetil predsednika radičevega kluba Pavla Radiča. Pavel Radič se je ravnokar razgovarjal po telefonu s poslancem Hadžićem, ki je prisostvoval Radičevemu shodu v Stocu. Pavle Radič je zatrdil, da so vesti časopisja o tem shodu pretirane in da shod ni bil razbit. Stepan Radič je prekinil svoj govor samo zato, ker se je jezil na svoje ljudi, ki so reagirali na napade samostojnih demokratov, radikalov, spahovcev in davidovčevcev. Kar se tiče volitev v oblastne samouprave ali drugih volitev, jim ne nasprotujemo. Sklep vlade je sklep, ki je obvezen. Mi smo od svoje strani predložili razne

nasvete, ki se nanašajo tudi na te oblastne volitve. Ideja politike sporazuma gre za tem, da se normalizirajo razmere v državi, da se ublažijo politična nasprotstva in da se ujedinijo razni socialni, gospodarski in kulturni zakoni. Zato smo zahtevali, naj se najprej izvedejo občinske volitve, tako da se bo samouprava gradila od spodaj ne pa od zgoraj. Organizacija oblasti je tendencijsna ter naperjena proti Hrvatim in njihovemu napredku. Kako bi bilo sicer mogoče upravičevati, da se je Krk spojil s Splitom, Kastav pa z Ljubljano. Kljub temu HSS tudi oblastnim volitvam ne bo nasprotovala.

Zagreb, 23. novembra. V nedeljo dopoldne je priredila organizacija zagrebških federalistov dobro obiskano skupščino, na kateri so razpravljali o volitvah za oblastne skupščine. Predsednik Krčelić je izjavil, da je Beograd z razpisom teh volitev iznenadil vso politično javnost. Na teh volitvah bodo hrvatski federalisti prvi manifestirali svojo moč. Posl. dr. Ante Trumbić je imel dolg govor o političnem položaju ter o politiki hrvatskih federalistov, s katero so se bavili tudi naslednji govorniki dr. Polić, dr. Srkulj in dr. Oblastne volitve bodo samo predigra za skupščinske volitve, ki se bodo vršile še tekom prihodnjega leta. Federalisti pojdejo na volitve z vso energijo.

UNION
ČOKOLADA
KAKAO
BONBONI

Ljubljanska porota

Ivana Trebušak obsojena na smrt.

Včerašnja porotna razprava proti Ivi Trebušakovi iz Toplice pri Zagorju, ki je bila obtožena zavratnega umora, je trajala ves dan. Trebušakova se je zagovarjala, da je storila svoje obupno dejanje v duševni zmedenosti, ker jo je mož pretepal in hotel imeti ves denar, da bi ga zapil. Zaslisane priče so izpovedale, da je bil umorjen Trebušak res pijanec in nasilen, da pa je imel svojo rodbino rad in je bil na ženo ljubosumen. Psihiatra dr. Robida in dr. Gostl sta podala za obtožbeno olajšilno mnenje, nista pa mogla zanikati, da ne bi bila normalna in se ne bi zavedala svojega dejanja.

Po popoldanskem odmoru je stavljal senat porotnikom dve vprašanji, glede umora in glede zmedenosti. Ke sta bila končana govor državne pravdnika in zagovornika, so se porotniki umaknili na celovrno posvetovanje. Potrdili so vprašanje umora, zanikali zmedenost, nakar je bila Iva Trebušakova obsojena na smrt. Zagovornik je prijavil ničnostno pritožbo.

Zloraba uradne oblasti.

Danes dopoldne je sedel na obtožni klopi krojač Vinko Znidaršič, rojen v Leskovcu, pristojen v Krško, obtožen radi zlorabe uradne oblasti. Bil je konjač okrajnega glavarstva v Logatcu, kar je spretno izkoristil sebi v prid. Tako je v času stroge pasjega kontumace od 20. oktobra 1925 do 23. januarja 1926 lovil po občinah pse in mačke, a jih je na zahtevo lastnikov proti gotovemu plačilu takoj vrnil. Obtožnica mu očita, da je na ta način zaslužil okoli 1500 Din. Pri današnji razpravi se je obtoženelec zagovarjal, da sebe ni smatral za uradno sebo. Porotniki so potrdili vprašanje glede zlorabe uradne oblasti in je bil obsojen na 3 mesece ječe.

na odjemalka.

Druga je danes sedela pred porotniki že priletna Frančiška Vodnikova, rojena 15. junija 1872 v Zagradu in pristojna v Dobrunju. Vodnikova je tip prefrigate ženske, ki je znala spretno manipulirati in na lahek način priti do zaslužka. Izdajala se je za premožno trgovko in posestnico in s svojim sigurnim nastopom spravila več ljubljanskih trgovcev na lim. Poleg tega

ima na vesti še razne druge delikte in sleparije. Pri današnji razpravi se je obtožnica zagovarjala, da je vedno pošteno plačevala blago, ki ji je bilo kreditirano, da pa je vsled izgube 3000 Din prišla iz ravnotežja. Tekom dopoldneva so bile zaslisane razne priče, ki več ali manj obremenjujejo obtoženko. Razprava ob 13. še traja.

Novomeška porota

Uboj.

Včeraj je bilo odprto tudi zimsko zasedanje novomeške porote. Radi uboja se je zagovarjal komaj 19letni posestnikov sin Fran Gracar, ki je 21. septembra t. l. v Koštanjci pri St. Rupertu ubil Ludvika Sivavca. Usodnega dne je bila večja družba fantov zbrana pri posestniku Tratarju v St. Rupertu, kjer so meli proso. Domov grede so se fantje sprli in stekli. Stirje fantje, med njimi Fran Gracar, so navallili na Ludvika Sivavca in Janeza Medveda. Fran Gracar je najprej s kolom udaril Medveda, nato pa Sivavca. Dočim je Medveda je lažje poškodoval, je Sivavcu prebil lobanjo, da je par ur kasneje umrl.

Pri včerašnji razpravi se je obtoženec zagovarjal s silobranom. Porotniki pa so potrdili vprašanje uboja in je bil Fran Gracar obsojen na dve leti težke ječe.

Oprostilna razsodba.

Drugi je prišel na zatožno klopo organist Ignacij Vobič iz Semica. Mož je imel kot organist, cerkvenik in občinski tajnik borne hodočke, pri tem pa številno družino. Radi bede in pomanjkanja je segel Vobič po občinskem denarju in poveril tekom več mesecev 28.664 Din. Pri včerašnji razpravi je priznal svojo krivdo in se zagovarjal, da ga je k dejanju napeljala beda. Porotniki so glavno vprašanje glede poverbe zanikali z 9 proti 3 glasovom, potrdili pa vprašanje glede nepremagljive sile. Senat je nato na podlagi pravorekne porotnikov izrekel oprostilo razsodbo.

Borzna poročila.

ZAGREBSKA BORZA

Devize: Amsterdam 22.69—22.75; Dunaj 798.25—801.25; Berlin 13.46—13.49; Budimpešta 793.50—796.50; Italija 236.59—238.59; London 274.80—275.60; Newyork (ček) 56.54—56.74; Pariz 204.03—206.03; Praga 167.75—168.55; Curih 10.9275—10.9575.

Efekt: 7% invest. posoj. 1921 76—78, 2½% drž. rente za ratnu štetu 337—338, Ljubljanska kredita 140, Hrvatska eskomptna banka 100—100.5, Kredita banka Zgb 100—101, Jugobanka 95—97, Prastediona 865—875, Drava d. d. Osijek 380, Sečerača Osijek 440—445, Isis d. d. 45—46, Gutman 240—250, Slaveks 107, Slavonija 33—36, Trboveljska 320—325, Unlon, paromlin 275.—, Vevče 105 —, Agraria 44½—44¾.

INOZEMSKA BORZE:

— Curih: Beograd 9.15, Pariz 18.5, London 25.145, Newyork 518.50, Milan 21.80, Praga 15.36 Dunaj 72.10.

Spominjajte se
vesrečnih poplavljenecv!

Preselitveno naznanilo!

Naznanjam cenj. občinstvu, da sem se preselil iz dosedanjih svojih poslovnih prostorov na Miklošičevi cesti št. 4, v nove lokale

Šelenburgove ulice št. 1.

Zagotavljam še v nadalje najsolidnejšo postrežbo, se priporočam za nadaljno naklonjenost.

Konfekcijska industrija zaloga češkega in angleškega sukna
Josip Ivančič.

Druga železniška konferenca v Ljubljani

Lepa udeležba in veliko zanimanje interesentov. — Enoten odpor proti omalovaževanju Slovenije. — Deljeno mnenje o zvezi z morjem. — Nov načrt železnice Kočevje - Delnice. —

Ljubljana, 23. novembra.

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo je sklicala danes dopoldne drugo konferenco interesentov, ki naj bi premetirala in zavzela definitivno stališče napram različnim, na beograjski konferenci 16. t. m. predloženim načrtom glede železniškega omrežja v Sloveniji in ostali Jugoslaviji. Današnje konference so se vdeležili zastopniki vseh važnejših gospodarskih korporacij, javnih in vojaških oblasti, kakor tudi nekateri privatni interesenti. Med drugimi so bili navzoči: dvorni svet dr. Leon Staré za oba velika župana, pomočnik direktorja državnih železnic inž. Matko Schneller, generalni ravnatelj TD Rihard Skubec, inž. Kavčič kot zastopnik direkcije za zgradbo novih prog, univ. prof. in ljubljanski tehnični fakulteti inž. Horvat, za Zvezo industrijev v Sloveniji inž. Milan Šuklje in tajnik dr. Golja, za mestno občino dr. Riko Fux, za društvo denarnih zavodov dr. Rant, vlad. svet. Župnek, zastopnik Delavske zbornice Josip Kopač.

Glavni zborniški tajnik g. dr. Fran Windischer je v imenu Zbornice s kratkim pozdravom navzočih zastopnikov gospodarskih korporacij otvoril konferenco ter podelil besedo zbornišnemu tajniku g. Ivanu Mohoriču, ki se je kot deleg. Zbornice in zastopnik slovenskih gospodarskih krogov udeležil železniške konference v Beogradu, da poda pregledno poročilo o delovanju te konference.

Tajnik g. Ivan Mohorič je v uvodu svojega ekspozicije o železniški konferenci omenil, da je sprva izgledalo, da so si zastopniki Slovenije na jasnem in da je treba samo formulirati program. Ko pa so prišli delegati v Beograd, so bili postavljeni pred novo situacijo. Izročeni jim je bilo 7 različnih načrtov, ki predlagajo tudi za Slovenijo razne rešitve.

Sklicanje ponovne konference v tako hitrem času je bilo nujno, ker se sestane ožji odbor železniške konference 5. in 6. decembra v Beogradu in nato 11. t. m. zopet plenarni železniški konferenci. Potrebno pa je, da interesenti v Sloveniji zavzamejo končno stališče napram predloženim načrtom, da bo s tem tudi omogočen enoten nastop slovenskih delegatov na konferenci.

Oficijski načrt direkcije za zgradbo novih železnic glede spopolnitve železniškega omrežja uvodoma konstatira, da je zaključena prva, od 1. 1918. do 1926. trajajoča etapa v železniški politiki in navaja nato razne statične podatke glede gradnje novih železnic, za katere se porabi 75 milijonov zlatih dinarjev. V naši državi imamo 3293 km normalnih, 1763 km ozkotirnih (0.76) in 508 km ozkotirnih (0.80) železnic. Približno 50% železniških prog je privatne lastnine, vendar pa večina v državni upravi. Razmotrivajoč položaj železnice po prevratu, pravi uradni načrt, da so se vsak moment, ko se je menjala politična situacija, pojavljali interese, ki so zahtevali usklajenost gradnje te ali druge železniške proge, ne glede na to, če odgovarja ta proga splošnim državnim interesom. S temi metodami je treba prenehati. Uradni načrt naglašja, da je treba od strani države graditi le žel. proge splošnega interesa, druge vicinalne železnice pa naj gradi s pomočjo države oblasti in privatniki. Zato je potreben poseben zakon o vicinalnih železnicah, ki ga je v obrisih že izdelala direkcija za gradnjo novih železnic.

Glede dohoda raznih pokrajin na morje zastopa uradni načrt mnenje, da Slovenija že ima tako izhodišče, toda južna Srbija, Vojvodina, Slavonija in Crnogora še ne. Poročevalec je odločno proti temu naziranju uradnega načrta, kajti zveza Slo-

venije z morjem je za 200 km predolga in so ji postavljene še druge ovire. Uradni načrt nasvetuje gradnjo 3010 km novih prog, katerih stroški so preloženirani na 11.385 milijonov. Ta svota bi se lahko zmanjšala na 8 milijard 763 milijonov. Za rekonstrukcijo obstoječih prog naj bi se uporabilo 2 milijardi 83 milijonov. Uradni načrt omenja glede Slovenije samo 51 km dolge proge Kočevje-Brod-Moravice z gradbenimi stroški 210 milijonov Din. Gradnja te proge je določena na dve leti. Druhih prog v Sloveniji uradni načrt ne omenja.

Za Slovenijo je aktualen načrt Udrženja jugoslovenskih inženjerjev in arhitektov. Glede Slovenije navaja načrt tri nove proge: 1. Kočevje-Reška proga, 2. Rogatec-Krapina in 3. St. Janž-Sevnica. Pri kočevsko-reški progi načrt ne navaja s preciznostjo splošnih točk, ki bi vezale Kočevje in Reko. V terenu bi bila proga dolga 45 km. Načrt vpoštevja prilično interese Slovenije in zagovarja stališče, da je potreba spopolniti železniške zveze med Hrvatsko in Slovenijo ter jih spoiliti v enotno celino.

Načrt inž. Milenkovića in inž. Vaskovića sta pravična napram potrebam Slovenije. Inž. Kuzmanovič, direktor pri gradnji novih železnic, je izdelal lasten načrt, ki vpoštevja celokupni gospodarski položaj naše države. Naglašja, da moramo vse nacionalne izkoristiti, ker nismo preboga država, ne smemo graditi pasivnih železnic, ki bi bile le političnega ali morebiti strateškega pomena. Glede Slovenije zagovarja potrebo gradnje železnice Krapina-Rogatec in Straža-Novomesto-Kočevje.

Originalen v svoji koncepciji je inž. Nikola Gjurič, šef oddelka za trasiranje. On označuje Ljubljano kot važno križišče treh vrst železnice. Glavna proga je Ljubljana-Beograd in dalje preko Niša v Caribrod, druga je Ljubljana-Jesenice in v nasprotno smer Ljubljana-Karlovac-Banjaluka in preko Tuzle v Kraljevo, tretja linija preko Dolenjske do Dobolja na Kos. Mitrovico in Skopje. Druhih prog za Slovenijo ne določa.

Univ. prof. Farmakovski je predložil posebno študijo o razširjenosti železniške mreže. Načrt navaja za Slovenijo nove proge: Kočevje-Vrbovsko (tretje vrste), 2. Straža-Kočevje, 3. St. Janž-Sevnica in 4. Krapina-Rogatec, Proga Kočevje-Vrbovsko bi veljala 214 milijonov, a bi bila po desetih letih rentabilna. Ostale proge v Sloveniji bi bile rentabilne: St. Janž-Sevnica v 6 letih, Krapina-Rogatec v treh letih in Straža-Kočevje v 4 letih. Nasprotno je prof. Farmakovski mnenja, da bi postale proge, ki so projektirane za Srbijo, rentabilne še le po 37. 38 in celo šele po 50 letih.

G. Ivan Mohorič je koncem svojega ekspozicije omenil, da morajo zastopniki pridobitnih krogov Slovenije precizirati enotno stališče v vprašanju zveze Slovenije z morjem. Obstojata dva načrta: 1.) Musilov načrt Kočevje - Brod - Moravice in 2.) Klodič - Horvatov načrt Kočevje - Vrbovsko in v zadnjem času se je pojavil tretji načrt vladnega svetnika Župneka. ki zagovarja zvezo Kočevje - Delnice. Gospod Mohorič je pozval udeležnike konference, da izrazijo jasno svoje mnenje glede zveze Slovenije z morjem.

Pomočnik direktorja državnih železnic inž. Matko Schneller naglašja, da je Vaskovičev načrt znatno predrag. Glede Slovenije moramo zahtevati to, kar je naj-

bolje, kakor da jo je pogoltno morje. — Bog i bogme, saj grofova jahta je začarana! se je šaljil Vignault. Prikaže se le takrat, kadar se je človek najmanj nadeja, kadar pa jo zasleduje in že misli, zdaj se mora odnehati, kajžiš zman in iščeš brez uspeha po cele ure in dneve. Meni se močno dozdeva, da je grof moral nekeje zavohati, kakšen sprejem mu pripravljajo njegovi »dragi« prijatelji, in je na vrati na nos odpotoval v Italijo, kamor se je glasom Jobicove izpovedbe že dolgo pripravljval. Jaz vsaj si na drug način ne morem razlagati nenavadnega izginotja grofove jahte.

A baš tisti mah, prav kakor da hoče ovreči Vignaultove črnogledne napovedi, se s krova začuje glas mornarja, ki je stal na straži:

— Jadrnica na obzorju!

— Jadrnica! krične malone neverno Morlon in plane na noze.

Da res je! odgovori mornar.

To rekiš pokaže z roko na belo jedva zaznavno pičico, ki se je jasno odražala na horizontu med pooblaščenim nebom in temno azurno morsko gladino.

Morlon pograbi hlastno za daljnogled, ki mu ga je pomolil mornar, in ga nameri na točko, ki se je lesketala v dalji.

— Zmaga! krične nato triumfalno in vrne kukalo mornarju. Zmaga! zavpije vznemeno. To je jahta grofa Kerberveja, dobro jo poznam. Zmaga! Zmaga! Hip, hip, hurra!

Nato iztrga kukalo mornarju iz rok in ga pomoli Vignaultu.

— Da, pritrdi le-ta gledaje ostro v znamenje smer. V resnici je jahta grofa Kerberveja ali začarana ladja, kakor m jo še prej nazval. Prekličem besedo! Če bi bila jahta začarana, bi je pač nikdar ne zasledil. Ali sedaj je treba, da jo dohitimo!

— Dohiteli jo bomo! se tedajci oglasi za njunim hrbtom neki glas.

Morlon in Vignault se ozreta. Bil je Jobic, ki je izgovoril te besede.

Oči »Strahovalca duplne« so začarele v čudnem ognju. Ob pogledu na jahto grofa Kerberveja, svojega in njegovega rešitelja sovražnika, mu je v duši zadrželo in zaplalo po žilah.

Vzbuđila se je njegova avanturistična nprav, prevzela ga je gusarska strast in mozek mu je prešinil vekovno budni čut tihotapca, ki sluti in vođa bližino plena. V slehernem drzetu njegovega brutal-

Knako tudi klavirski koncert v c-molu, kjer se je orkester z lahkoto in elastičnostjo prilagal pianistu Trostu. Ta je z njemu lastno, skoro samoposebi umljivo tehnično dovršenostjo in široko muzikalnostjo pripomogel močnemu delu do zmage. Zlasti kadenca v prvem stavku in, skoro bi rekel, slovanske melodike polni zadnji stavek ostaneta nepozabna.

Dr. Cerinov orkester je kompaktna enota, ki imponira po izenačenosti izraza v vseh instrumentalnih skupinah. Morda bi ji bilo dodati še nekoliko I. in II. violin, odtehtati najkockljivejši instrument: rogove, semterje nekatera pihala. Ta orkester je zmogel izvršiti najtežje in najširše naloge in vsak, ki mu je naša instrumentalna reprodukcija pri srcu, se mora veseliti, da se je končno neumornosti in energiji dr. Cerina posrečilo postaviti tako velik in tako izvrsten aparat v službo naše glasbene umetnosti. Tembolj pa smemo biti veseli tega letos, ko treba proslaviti spomin Beethovna. Ako bodo dosegali vsi obljubljeni koncerti dovršenost in umetniški efekt včerajšnjega, pa bomo vredni, da je postal častni član ljubljanske Filharmonične družbe.

Koncert je bil popolnoma razprodan, kar je pri nas le mogoče, ako gredo vsi pridelitelji javnih predstav drug drugemu prijateljski na roke. Tako, kot včeraj, bi moralo biti vedno!

Dramska premijera. Jutri, v sredo zvečer, se vrši v drami premijera dveh Courtelinovih komedij. Kot prva se vprizori »Stalni gost«, prizor iz francoske sodne dvorane, nji pa sledi istega pisatelja dvodejanka »Bourbouroche«, ki nam predstavlja razne ljubezenske zapletitve in kjer igra skrivnostna omara pretresujočo vlogo. Obe igri je nastudiral režiser g. Milan Pugalj. — Prihodnja premijera bo v nedeljo, 28. t. m. Vprizori se Schillerjeva klasična igra »Kovinarstvo in ljubezen« v Skrbinskih režiji.

Matineja zagrebške Filharmonije na čast Beethovna. V nedeljo ob 11. dopoldne se je vršila prva matineja zagrebške Filharmonije v letošnji zimski sezoni. Matineja je bila posvečena Beethovnu. Filharmonija je izvajala Beethovno uverturo »Egmont« in prvo njegovo simfonijo. Kot zaključek je igrala Skrbabinova pretresujoča in grandiozno simfonično pesem »V ekstazi«. Zagreb. Filharmonija šteje na 80 godbenikov (med temi 14 prvih, 10 drugih violinistov, 8 viol) ter razpolaga z vsemi modernimi instrumenti.

Beleznica

KOLENDAR.

Danes: Torek, 23. novembra 1926; katoličani: Klement; pravoslavni: 10. novembra, Erast; muslimani: 17. džumad-el-ula 1345; židje: 17. kisleva 5687.

Jutri: Sreda, 24. novembra 1926; katoličani: Ivan; pravoslavni: 11. novembra, Stefan; muslimani: 18. džumad-el-ula 1345; židje: 18. kisleva 5687.

DANAŠNJE PRIREDITVE.

Gledališča: Drama: »Slaba vest« B. — Opera: »Sevilski brivci« A. Kinematografi: Matica »Vellchenfreser«; Dvor: »Vohunka črni oči«; Ideal: »Ali smemo molčati?«

DEZURNE LEKARNE

Danes: Piccoli, Dunajska c.; Bakarič, Karlovska c. Jutri: Bahovec, Kongresni trg; Ustar, Sv. Petra c.; Jošt, Celovška c.

Solnce zaide danes ob 16.25, vzide jutri ob 7.09 in zaide ob 16.24. Mesec vzide danes ob 19.46, zaide jutri ob 10.48 in vzide ob 20.45.

Enrilo

Splošno priljubljen

kavni nadomestek

okusen i cenen.

Dobiva se v vseh

dobro asortiranih

kolonialnih trgovinah.

Maurice Boue:

63

Skrivnost „Črne žene“

Roman.

— Če je tako, se pa moramo požuriti. Slehera minuta nam lahko postane usodopolna. Prijatelj Noisy in jaz se odpraviva domov, da pripraviva vse potrebno, jutri pa te poiščeva v Brestu. Morlon se je še dogovoril z Jobicom glede kraja sestanka. nato pa sta se prijatelja poslovila.

— Vse je pripravljeno, je še enkrat ponovil Jobic odhajaje v jamo, čimprej pridete, tem preje odplujemo na široko morje.

XV.

Med nebom in morjem.

Ze tri dni so naši prijatelji Nolsy, Morlon in Vignault pluli po oceanu.

Jobicova ladja je bila pravcata gusarka. Lahna, elegantna in prikončena liki: puščica je po bliskovito brzeja po gladki morski gladini, kadar jo je poganjali v boke ugoden veter. In veter je že nekaj časa sem vel, da si ga ugodnejšega niti razvajeni Jobicovi pomorščaki niso mogli želi. Toda vse križarjenje se je zdelo brezuspešno: grofova

jahta je bila, kakor da jo je pogoltno morje.

— Bog i bogme, saj grofova jahta je začarana! se je šaljil Vignault. Prikaže se le takrat, kadar se je človek najmanj nadeja, kadar pa jo zasleduje in že misli, zdaj se mora odnehati, kajžiš zman in iščeš brez uspeha po cele ure in dneve. Meni se močno dozdeva, da je grof moral nekeje zavohati, kakšen sprejem mu pripravljajo njegovi »dragi« prijatelji, in je na vrati na nos odpotoval v Italijo, kamor se je glasom Jobicove izpovedbe že dolgo pripravljval. Jaz vsaj si na drug način ne morem razlagati nenavadnega izginotja grofove jahte.

A baš tisti mah, prav kakor da hoče ovreči Vignaultove črnogledne napovedi, se s krova začuje glas mornarja, ki je stal na straži:

— Jadrnica na obzorju!

— Jadrnica! krične malone neverno Morlon in plane na noze.

Da res je! odgovori mornar.

To rekiš pokaže z roko na belo jedva zaznavno pičico, ki se je jasno odražala na horizontu med pooblaščenim nebom in temno azurno morsko gladino.

nega lica, v slehernem utrinku njegovih krvoločnih oči je udarjala na dan neutajena strast — neodoljiva sladostna želja po doživljanju novih prigod.

— Pustite! vzklikne Jobic. To je moj posej! Jamčim vam, da bomo dohiteli jahto grofa Kerberveja. Še predno se boste do dobrega zavedli.

Jobic je bil v svojem elementu.

— Meniš - li zare? odvrne Morlon maloverno. Jahta je še daleč, morje se je lejo vznemirjati in vsak trenutek bo nastopila noč.

V resnici se je jelo nebo nenadoma temniti in zlovešča burja je oznanjala bližino nevihte. Črni oblaki so prepregli nebesni svod, ki je še hip poprej obetal krasen in pokojen jesenski večer. Tam daleč na obzorju je nenadoma zagorelo, da so oči bolesto zatrepale v morju oslepjujoče svetlobe, kakor ogromna ognjena kača je zaplenela električna iskra čez horizont in strahotno osvetlila črne oblake, ki so se z vedno bolj naraščajočo brzino podili čez besneči ocean. Poslednji žarki zahajajočega solca so jedva še prodrali skozi zgoščujočo se gmoto oblakov in nudili v svoji onemogli nemoči grozoten pogled.

— Vieli jo bomo! ponovi trdno Jo-

bic, ki mu bližajoča se nevihta očividno ni mogla ugrabiti miru. Vieli jo bomo, za to odgovarjam s svojo glavo!

Lakonično, z rezkim glasom je dal mornarjem povelja. Kakor pod udarcem čarobne šibice so se razgrnila jadra in ladja, gnana od vetra in neodoljive volje svoje posadke, je švignila liki puščica čez razjarjeno morsko gladino. Zdelo se je, kot da je tudi njena duša zadrgneta od bližajoče se velike prihode.

Minevale so minute, v nestrpnem pričakovanju so se po polzevo plazile ure, toda še vedno je trajal lov za jahto. Jobic je kiel, naganjal mornarje, ladja je drgetala v ogroditvi, jarmborli so se krivilili, jadra so se komaj še upirala pod sunk viharja — a razdalja med jahto in ladjo se ni hotela skrajšati, nasprotno je še celo naraščala.

Zdaj pa zdaj je pljusnil ogromen val čez krov in zagrnil za dolge sekunde Kerbervejevo jahto, ki jo je razburkano morje liki orehovo lupino premetavalo neusmiljeno sem in tja.

Spominjajte se

nesrečnih poplavlencev!

Dnevne vesti.

Ljubljana, dne 23. novembra 1926

— **Potovanje ministrov.** Minister za socialno politiko in namestnik pravosodnega ministra Milan Simonovič je odpotoval v Kruševac ter se je danes vrnil v Beograd. Poljedelski minister Ivan Pucelj, ki je nekaj dni spremljal Stepana Radića po Bosni, se je udeležil, kakor poročajo »Vreme«, proslave obstoja Kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu. Povrnili se je v Beograd.

— **Kongres jugoslovenskih tehnikov v Ljubljani.** Savez jugoslovenskih tehnikov, ki je bil na inicijativo Udruženja dijakov strojne tehnike v Beogradu nedavno ustanovljen, priredi 13. in 14. decembra t. l. svoj prvi redni kongres jugoslovenskih tehnikov v Ljubljani. Kongres bo v prvi vrsti razpravljajal o zakonskem načinu glede organizacije tehniških fakultet.

— **Trgovska akademija v Beogradu.** Prosvetno ministrstvo pripravlja v sporazumu z ministrom trgovine in industrije uredbo o ustanovitvi in organizaciji velike trgovske šole (Trgovske akademije) v Beogradu.

— **Ukazi o srednješolskih profesorih.** V prosvetnem ministrstvu so podpisali ukazi o namestitvi, premestitvi in vpokojitvi direktorjev in profesorjev srednjih šol. Teh ukazov je okrog 100.

— **Državni praznik 1. decembra.** Prosvetno ministrstvo je razposlalo vsem šolam v državi okrožnico, ki odreja, da se učenec in učenkam na vseh šolah pojasni s primernimi predavanji pomen praznika državnega ujedinjenja.

— **Tovorni vozovi za lesno trgovino.** Prometno ministrstvo je odredilo, da so novi tovorni vozovi, ki smo jih nedavno prejeli iz Nemčije na račun reparacij, na razpolago lesni trgovini za transport lesa, lesnih izdelkov in olja. Prometno ministrstvo se je tudi pritožilo pri mednarodni železniški zvezi v Bernu, da Italija in Grška ne vračata pravočasno naših tovornih vozov, marveč jih uporabljajo del časa na železniškem omrežju svojega ozemlja.

— **Mala matura popolnoma odpravljena.** Finančni zakon za proračunsko leto 1925-26 je že deloma odpravil takozvano malo matura na srednjih šolah in določil, da lahko dijaki, ki so z uspehom dovršili IV. razred srednjih, brez nadaljnjih ceremonij prestopijo v V. razred. Prvotno so bili določeni za prestop v višje srednje šole nekateri težji pogoji brez polaganja male mature, sedaj gre akcija za tem, da se prestop učenecim čim bolj olajša. V novi finančni zakon je zato sprejeta določba, s katero se člen 47 zakona o srednjih šolah popolnoma razveljavlja in dovoljuje, da smejo biti v V. razredu srednjih šol sprejeti vsi učenci, ki so uspešno končali IV. razred.

— **Državna davkarska šola v Beogradu.** Finančno ministrstvo je izdelalo načrt pravilnika o ustanovitvi in organizaciji državne davkarske šole v Beogradu. Po tem pravilniku bo šola uvrščena med srednje šole. Sprejemali se bodo absolventi VI. razreda srednjih šol. Siromašni dijaki te šole bodo uživali državno podporo 700 dinarjev mesečno.

— **Andrej Štokar.** V Domžalah je včeraj po daljši bolezni preminul Andrej Štokar, posestnik in lesni trgovec. Pokojnik, ki je dočkal starost 52 let, je bil eden najgostejših sokolovskih in naprednih delavcev v domžalski okolici. S svojo koncilijantnostjo in pristnim krasnim humorjem (rodem je bil iz Ajdovščine) si je pridobil srce vsakega. Že v Gorici je deloval pri tamoznjih narodnih društvih, par let pred vojno pa je prišel v Domžale, kjer je bil kmalu v prvih vrstah bojevnikov proti nemškemu navalu. V veliki meri je njegova zasluga, da so dobile Domžale novo narodno trdnjavo v Sokolu, ki mu je bil Štokar duša in mu je zlasti požrtvovalno pomagal pri gradbi Sokolskega doma, ki je bil odprt leta 1911. — Uspešno se je pokojnik udeleževal tudi v občini. Bodi mu ohranjen blag spomin!

— **Propaganda za naše Primorje.** Nemški dnevnik »Hanoverscher Anzeiger« je priobčil v eni zadnjih števil izpod peresa ravnatelja muzeja v Hanovru F. Hamanna zelo pohvalno pisan članek o Dalmaciji. Ravnatelj Hamann, ki se je mudil letos 15 dni v Dubrovniku, opozarja nemško javnost na vse prednosti, ki jih nudi Dalmacija v primeri z Italijo turistom. Članek je opremljen s 15 slikami dalmatinskih krajev in bo gotovo mnogo pripomogel, da se vzbudi v Nemčiji zanimanje za naše Primorje.

— **Nova učna knjiga za poštne pripravnike II. in III. kategorije.** Ta knjiga ljubljanske poštne direkcije Matko Röhli je skupno z inž. Ponižem izdal Navodilo za telefonski izpit, ki bo prav dobro služilo kandidatom, ki se pripravljajo za poštne izkušnje. Cena Navodila je 10 dinarjev.

— **Iz Dvora pri Žužemberku** nam poročajo: Več let smo imeli v Žužemberkom vozno pošto zvezno. Danes žal nam oskrbuje pošto zvezno z ostalim svetom poštni sel, ki pač lahko prenaša pisma, s paketno pošto je pa bolj križ. A tudi za osebni promet nam je dobro služil poštni voz. Poštna uprava bi nam jako ustregla, če bi se avtomobilska pošta zvezna podaljšala do Dvora. K naši pošti spada več večjih vasi. Tudi imamo več obrtnikov in trgovcev, ki si žele izboljšanja sedanje poštne zveze.

— **Žepni koledar Jadranske Straže** je pravek izšel. Na prvi strani prinaša sliko kralja Aleksandra, na drugi pa prestolonaslednika Petra. Poleg koledarja za leto 1927. nudi razne zanimive in obkrožne podatke tako, da bo z njim vsak zadovoljen. Dobi se v vseh večjih knjigarnah in stane 10 dinarjev.

— **Smrtna nesreča pri streljanju z možnarjem.** Včeraj smo pod naslovom »Dva dneva hudih nesreč« javili, da so v nedeljo okoli 22. pripeljali v ljubljansko bolnico nekega Rudolfa Pintarja, ki je kmalu nato umrl na težkih ranah, dobljenih povodom

streljanja z možnarjem. Sedaj nam javljajo kratke podrobnosti. Rudolf Pintar je bil 46letni poljski delavec v Trnaju pri Stari Loki na Gorenjskem. Ko so v nedeljo popoldne vozil balo nekega bogateljskega poročnega para, je Pintar streljal z možnarjem. Pri tem je kadel cigareto tako neprevidno, da je nenadoma nastala eksplozija in je ves smodnik z možnarjem vred buhnil v Pintarjev obraz. Možnar mu je obraz strašno razmesaril in mu odtrgal levo polovico obraza.

— **Uvoz in izvoz iz Splita.** V oktobru je šlo preko splitskega pristanišča 4000 ton cementa in 1000 hektolitrov vina. Uvoznika je v novembru znatno manjša kot v oktobru, ker so začeli v Splitu prodajati novo vino.

— **Občni zbor invalidov.** Udruženje vojnih invalidov, Krajevni odbor v Ljubljani, vrši po nalogu Oblastnega odbora v nedeljo dne 28. t. m. ob 13. popoldne svoj izredni občni zbor s sledečim dnevnim redom: 1. Otvoritev občnega zbora. 2. Volitev predsednika občnega zbora. 3. Poročilo uprave in nadzorstva. 4. Absolutorij. 5. Volitev novega odbora. 6. Volitev delegata za Oblastni odbor. 7. Slučajnosti. — Dolžnost vsakega člana in članice je, da se tega zborovanja sigurno udeleži. Vstop je dovoljen le proti izkazu članske knjižice. Občni zbor se vrši v veliki dvorani Mestnega doma.

17 Ljubljane

— **Konference glede bolniškega zavarovanja.** Včeraj in danes se mude v Ljubljani zastopniki Sredinskega urada za zavarovanje delavcev v Zagrebu g. nadzornik Marko Bauer, generalni direktor M. Glaser in načelnik dr. Arselin. Vršile so se včeraj in danes razprave glede raznih naprav ljubljanskega okrožnega urada. Danes dopoldan se je pa vršilo posvetovalne navedenih gospodov z zborničnim tajnikom dr. Franom Windischerjem o tem, kako spričo zaukazane likvidacije urediti vprašanje trgovskega bolniškega in podpornega društva v Ljubljani. Nato se je vršila konference z odborniki trgovskega bolniškega društva. Izgleda, da bodo prižadevanja vodila do zadovoljive rešitve pederčega vprašanja, ki zanima ne samo zavarovane in delodajalce, ampak tudi celo našo javnost.

— **Letošnja stavbna doba in delavska zaposlenost.** Koncem tega meseca bodo na stavbiščih prenehala stavbna dela vseh vrst in vršilo se bo pri neuporabnih stavbah le profesionalnostvo delo, t. j. krovce, mizarje, ključavničarje, steklarje, sobnih slikarje itd. Tekom letošnje stavbene dobe (od aprila do novembra) je bilo zaposlenih v Ljubljani pri novih zgradbah nad 300 zidarjev, 400 težakov, okoli 150 tesarjev in nad 120 krovcev. V dovršenih stavbah, ki se že uporabljajo, pa je delalo okoli 60 ključavničarjev, 80 slikarjev, 20 polagalcev parketov, 60 mizarjev, nad 50 steklarjev ter okoli 60 kamnosekov. Kamenja, apna, opeke in peska se je navozilo, odnosno porabilo nad 250 vagonov. Te številke so najboljši dokaz, kako važna je gradbena akcija tudi za pobijanje brezposelnosti.

— **Invalidi in organizacija v Ljubljani.** Prejeli smo: Po Ljubljani se govori, da je neki funkcionar ljubljanske invalidske organizacije na nedopusten način zapravil 19.000 dinarjev in baje vse društvene knjižice založil. S tem v zvezi je baje sklican občni zbor, kakor danes prinaša »Slovenec«, po nalogu oblastnega odbora. Kljub temu pa članstvo ne ve, kje se ta občni zbor vrši, ker je čas občnega zbora sicer označen v »Slovencu«, ne pa tudi kraj. Tudi tukaj se ne ravna po pravilih. Invalidi zahtevamo, da se zadeva temeljito razčisti in da pride do dobre in temeljite rešitve.

— **Vstopnice za akademijo Sokola I. na Taboru** se dobe od srede popoldne dalje v Narodni knjigarni, Stritarjeva ulica, poleg glavne trafike.

— **Predavanje v društvu »Pravnik«.** Opozarjamo se enkrat na predavanje, ki se bo vršilo v četrtek dne 25. novembra 1926 ob 18. popoldne v sodni palači, dvorana števil. 79. Predaval bo g. univ. prof. dr. Milan Škerlj: »O najnovejšem načrtu za edinstven menični zakon (in »trgovinski«, kakor zdaj imajo navedeno). Temu predavanju bo sledil v prihodnjih dneh še referat o načrtu čekovnega zakona.

— **Društvo za raziskavanje jam** opozarja vse prijatelje narave na predavanje g. dr. V. Bohinca »O podzemskem svetu« (s sklopičnimi slikami), ki se bo vršilo v sredo dne 24. t. m. o tričetrt na 19 (po društvenem občnem zboru) v univerzitetni predavalnici št. 90. Vstop prost.

— **»Sveta Vojska«, odbor za Ljubljano,** obvešča člane in članice ter vse prijatelje treznostnega pokreta, da se bodo vršili sestanki odsele na moškem učiteljskem v klavirski sobi. Knjižnica »Svete Vojske« se preureja in bo od 1. decembra interesentom na razpolago.

— **Društvo »Kazino« v Ljubljani** ima svoj redni občni zbor dne 9. decembra t. l. zvečer ob 18. uri v društvenih prostorih s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo ravnateljstva. 2. Odobrenje računov. 3. Določitev članarine za bodoče leto. 4. dopolnilna volitev članov ravnateljstva. 5. Volitev revizorjev. 6. Samostojni predlogi (morajo biti 8 dni pde občinam zborom javljeni). 7. Slučajnosti. — **Ravnateljstvo.**

— **Škoda na zelenjad.** Vedno deževje je napravilo tudi našim krakovskim in trnovskim vrtnarjem za zelenjad obilo škode. Mnogo pridelkov je že segnilo.

— **Aleksandrov večer** priredi Društvo Skrb za Mladino v Ljubljani dne 11. decembra v prenovljeni dvorani Mestnega doma. Društvo ima v Aleksandrovem kupljeno lepo stavbišče, da na njem zgradi prepotre-

ben dom za revno in bolešno dečo. Čisti dohodek tega večera je namenjen fondu zgradbe za revno in bolešno dečo. Na tem večeru se bodo točilo pristno Aleksandrovo črno počeno vino. Vse Aleksandrove, ki vsko leto obiščejo to letovišče, ter prijatelje mladine opozarjamo že danes na to izvanredno prireditve.

— **Zavarovanje sadnega drevja pred zmrzjo.** To lesen so začeli kmetovalci v ljubljanski okolici in po Gorenjskem postavljati za pol metra visoko okoli dreves žičaste mreže, razen tega pobeklo skorjo z apnom. Tako po zimski zmrzki ne more do lubja.

— **Francoski inštitut v Ljubljani** naznanja, da je čitatelica odprta od 10. do 12. in od 15. do 19. Knjižice izposoja inštitut od 16. do 18. ure.

— **Prireditveni odsek Sokola I.** vabi člane in članice na sodelovanje ob priliki otvoritve dvorane na Taboru. Sestanek za to prireditve se vrši v sredo 24. t. m. ob 8. zvečer v novih prostorih zgradbe, visoko pritižje levo. Vabimo vse, ki bi bili pripravljene sodelovati v šotorih, ter blaginjskem in rediteljskem odseku. — Predsednik p. o.

— **Nekateri deložiranci,** zlasti z Vrazovega trga, so dobili v zadnjem času za silna stanovanja, deloma na Gradu, deloma drugod. Nekaj jih je še vedno brez strehe, a bati se je, da se njih število kmalu zopet pomnoži.

— **Policijska kronika.** Iz mizararske delavnice gostilničarja Pelca v Kolesarji je neznan storilec odnesel razno mizararsko orodje v vrednosti 200 Din. — Policija je aretirala nekega Stanka radi tatvine dežne plašča, neko Silvo pa radi tatvine dežnika. Radi postopanja je bil aretiran Ervin S., radi beračenja Karel N., radi nedostojnega vedenja Ana B. in Ivan H., ki je bil že dalje časa zasledovan. — Iz veterinarskega oddelka ljubljanske bolnice sta pobegnili prostitutki Justina Lukovič in Georgina Matko. — Na policijo so prispeli včeraj sledeče ovadbe: radi tatvine in vlomna 2. razgrajanja 1. nedostojnega vedenja 2. kahlenja nočnega miru 3. prestopka cestnopolijskega reda 8. pasjega kontumaca 4 in prekračenja policijske ure 1.

— **Italijansko letalo v Šiški.** Včeraj se je po Šiški naglo raznesla vest, da je na letališču v Zgoraji Šiški pristalo neko italijansko letalo. Gre za aeroplan, ki je nedavno pristal pri Metliki — a se je včeraj vračal v domovino. Letalu je med poletom zmanjkalo bencina in je bilo prisiljeno, da pristane v Šiški.

— **Cigava je krava?** Dne 20. t. m. je neki 17letni mladenič pripeljal v hlev gostilničarja Hercoga na Gosposvetski cesti št. 16 mršavo, že napol onemogo kravo. Rkel je, da bo kravo kupil mesar Slamič. Ker se mladenič ni vrnil, je Hercog obvestil mesarja Slamiča. Ta pa je izjavil, da krave ni imel namena kupiti. Očividno je bila krava ukradena. Lastnik naj se zgleda na policijo.

Iz Celja

— **Električna luč v celjski okolici** je prvič zasvetila minulo soboto. Elektrifikacija okolice je sedaj končana.

— **Močen vihar** je zopet razsajal v noči od sobote na nedeljo, v nedeljo cel dan in tudi še pozno v noč na ponedeljek. Po gozdovih okrog Celja je zopet izruval mnogo iglastega drevja in povzročil precej škode. Radi močnega deževja v Savinjskih planinah je Savinja zopet zelo narasla ter na nekaterih mestih izstopila iz struge.

— **Iz trgovskega sveta.** Tvrda Flor Lager — Neckermann (knjigarna) je opustila svojo filijalko na Kralja Petra cesti.

— **Razširjenje Benjamin Ipavčeve ulice.** Z deli za razširjenje te ulice se je minule dni že pričelo. Zaenkrat bo razširjena cesta med mestnim kopališčem in bolnico za dva metra. Potem pa bo treba misliti tudi na ostalo regulacijo te ulice.

Iz Maribora

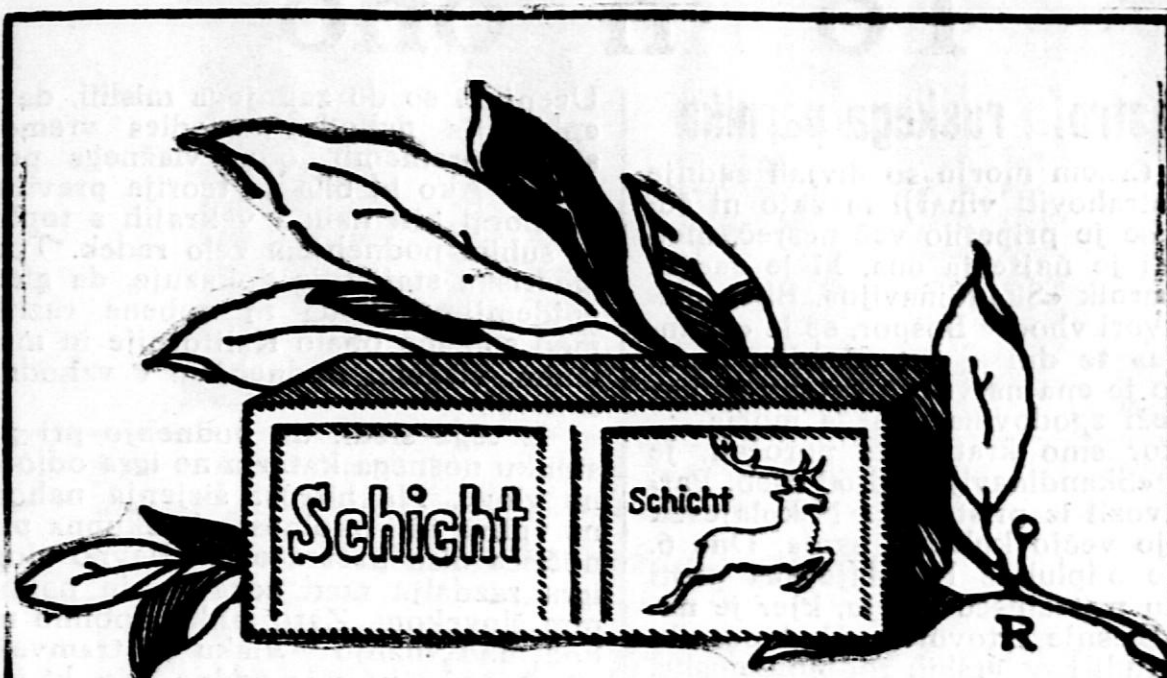
— **Poroka.** Včeraj 22. t. m. se je poročil v Mariboru g. Vlado Košenina, šolski upravitelj v Dokležovju (Prekmurje) z gđ. Ružo Povšetovo. Obilo sreče!

— **Samomor.** V soboto popoldne je brodar Merdava z brodom prepeljal nekega moškega z levega brega Drave na nasprotno stran. Neznane je sredi Drave najprvo vrgel svoj klubok v vodo, nato pa se je sam poglaval s broda v Dravo. Merdavs je skušal samomorilca rešiti, vendar mu to ni uspelo. Kakor se je naknadno ugotovilo, je neznanec identičen s trgovskim potnikom Ivanom Kavčičem. Pisal je dan popreje dva svoja dekleta, da mu je hudo, ker mora v smrt, toda ne gre drugače, ker ljubi obe. Zanimivo je, da je v pismu obojema objubil, da bi ju poročil. Zdi se, da je dejanje izvršil v popolni duševni zmedenosti.

— **Z nočem v vrat.** V mariborsko bolnico so z rešilnim vozom prepeljali 20letno mladenko Adelo S. Imela je precej globoko rano na vratu, katero si je zadala z navadnim kuhinjskim nožem. Vzrok obupnemu činu je bil baje malenkosten spor z njenim bratom radi boješka čokolade. Tako je vsaj izpovedalo dekle v bolnici, najbrž pa bo pravi vzrok poskušene samomora nesrečna ljubez.

— **Lepa nedelja v Mariboru.** V nedeljo je vladalo v Mariboru lepo in toplo vreme. Z azurnega neba je veselo sijalo sonce in vabilo ljudi v naravo. Sicer je semptaj potegnil močan veter, ki pa ni ohladil osrčja. Temperatura je znašala okoli 22° C. Pončilo je divjalo silno neurje, drugo jutro je bil zopet lep dan.

— **Nameravan poteg.** V noči od nedelje na ponedeljek so pasanti v Nasipni ulici opazili nekega neznanca, ki se je zelo sumljivo vedel ter se sukal okoli pekarnje Jelenc. V neopažen trenutku je neznanec med priprta izloženca okna porinil večjo množico s petrolejem prepojenega papirja in ga zažgal. K sreči je bil ogenj takoj opazen in ugasnjen. Zločinec se je v temi izgubil. Povsem verjetno je, da gre za nameravan poteg. Požigalec bo gotovo v zvezi z vlomilci, ki so nedavno vlomili v pekarno.

Vsi hočejo kupovati Schicht-ovo milo.

Nekateri se dajo pregovoriti, da vzamejo druga pralna sredstva

Velika večina pa vsrta na tem, da uporablja le pravo Schichtovo milo.

Kateri so pametnejši?

Previdni!

Vedo namreč, da more enkratna uporaba manjvrednega mila več škoditi, kakor je mogoče vse leto prihraniti na ceni mila.

Zanimivosti iz naših krajev

Podrobnosti tragedije pri Podsusedu. — Zet ustrelil tasta. — Lažni princ Karol. — Za 50.000 Din prodana nevesta.

Včeraj smo poročali o težki avtomobilski nesreči, ki se je dogodila na cesti Podsused — Samobor pri Zagrebu. Večerni brzovalak Beograd-Ljubljana se je zaletel v osebni avtomobil »C 839«, ga treščil v obmejni plot in popolnoma razbil. Nesreča je zahtevala dve človeške žrtvi. Zagrebški listi prinašajo o nesreči še sledeče podrobnosti:

Železniški prelaz je bil nerazsvetljen, tako da ni bilo videti spuščenih barjer. Avtomobil, ki ga je vozil sofer Hugo Stefanič, je s prav peklenim tempom drvel po cesti in sofer tudi ni hotel omejiti brzine, ko so ga potniki opozorili na prihajajoči vlak. Ko so potniki v vozu že jasno razločili razsvetljena okna prihajajočega brzovalca, so skušali skočiti z drvečega voza. Skok se je posrečil gostilničarju Skušiču, mesarju Krculcu in špediterju Kolarju. V skoku raz voza je potegnil Krculc tudi Skušičevo triletno Miro s seboj in jo tako rešil gotove smrti. Obe nesrečni žrtvi, ki sta strahu skoraj ohromeli, sta obsedeli v vozu, pa tudi sofer ni imel več časa, da bi skočil iz avtomobila. Obe ženi sta raz avtomobila zleteli na prog; tu ju je zagrabila lokomotiva in ju vlekla več metrov s seboj. Kakor zatrjujejo očividci, je sofer pri sunku odletel več metrov visoko in priletel na nasprotno stran ceste. Sedaj se v bolnici bori s smrtjo.

Potek preiskave je pokazal, da zapornice niso bile spuščene do tal. Čuvaj na progi, Radič, je bil aretiran. — Progo so zastražili orožniki, včeraj dopoldne pa je prispela na kraj nesreče sodnozdravniška komisija, ki je ugotovila dejanski stan ter odredila, da se trupla nesrečnih žrtev pokopljejo.

V Velikem Bečkereku se je v nedeljo odigrala nenavadna družinska tragedija. Peter Šandor, 30letni dinar, je ustrelil svojega tasta, 60letnega seljaka Andreja Hodyja. Stari Hody je bil zelo udan pijači, često je prišel nasekan domov in je nato pretepal svojo hčerko, Šandorjevo ženo. Tako je bilo tudi v nedeljo. Peter Šandor je priskočil svoji ženi na pomoč, tast pa je potegnil nož in napadel zeta. V silobranu je tast snel s stene puško in ustrelil tasta. — Kroglja je strela Hodyja zadela v srce, da je bil takoj mrtev.

Te dni se je pojavil v Beogradu rafinirani mednarodni pustolovec, ki je posejal vse večje trgovine ter se izdal za bivšega rumunskega prestolonaslednika Karla. Imel je tudi vizitke s krono v desnem kotu in napisom »Karol, rumunski princ«. Po trgovinah je nabiral razne dragocenosti in puščal mesto denarja svoje vizitke. V neki trgovini je hotel na ta način izmakniti za 48.000 Din raznega blaga, kar se mu pa ni posrečilo, k je trgovec obvestil policijo, ki je laži-princa aretirala in ugotovila, da se piše Gjorgje Donar. Mož je hotel izrabiti vesti o povratku princa Carla in je nastopal zelo skrivnostno, češ da se ne sme o njegovem bivanju v Beogradu ničesar izvedeti. Sedaj bo moral v beogradski glavni razmisliati o razliki med pravim in lažnim princem.

Te dni je prišlo med nekim elegantnim Beogradčanom in starim beogradskim bankirjem do zelo zanimive kupčije med štirimi očmi. Mladenčič, po poklicu privatni uradnik, je radi svoje lepote in elegantnega nastopa med ženskim svetom zelo priljubljen. Zaljubljen se je v neko mladenko, ki pa ni imela denarja. Zato je ni hotel poročiti, ker je vaje razkošno živeti in bi moral v zakonu svoje že itak ne preobilne dohodke deliti. Pač pa si je izmisli originalen način, kako priti do denarja in vnovčiti svoje ljubavno razmerje. Neki beogradski bankir se je seznanil z njegovo izvoljenko, ki mu je bila zelo všeč. Začel jo je zasledovati, toda dekle je njegove ljubavne ponudbe odločno odklanjalo. Bankir je izvedel, da ima dekle ženina, ki ga iskreno ljubi. Z njegovo pomočjo se je seznanil z mladim lahkoživcem in kmalu je bil bankir predmet brezobzirnega izkoriščanja. — Nekoga dne je izvalil praktični ženin od bankirja 2000 Din brezobrestnega »posojila«. Nekaj dni pozneje se je zopet sestel z bankirjem in mu začel očitati, da nadleguje njegovo nevesto. Naposled sta se domenila, da odstopi ženin bankirju nevesto za 50.000 Din, ki mu jih je bankir res izplačal, na kar je mladenič odpotoval iz Beograda. Pa tudi mlada nevesta se je v obujmu priletne, toda zelo bogatega bankirja kmalu sprijaznila z mislijo, da jo je ženin takorekč prodal.

Sport

Se nekatere nedeljske tekme. MARIBOR: GAK old boys: Rapid old boys 9:1 (3:0). Rapid:Merkur 6:2 (3:1). I. SSK Maribor:Vojska akademija 5:2 (3:2). Rapid rez.:Merkur rez. 6:2. Hazena Maribor rez.:Merkur rez. 16:0.

CELJE: SK Svoboda, Maribor:Red Star 3:1 (1:1).

ITALIJA: Genova: Alban 2:0, Casale: Provercelli 1:1, Juventus: Napoli 3:0, Torino: Doria 5:1, Milano: Bologna 4:2, Padua: Fortitudo 2:0, Alessandria: Livorno 0:0.

— Stanje prvenstva na Dunaju. Na čelu tabele je še vedno BAC, ki je v 9 tekmah dosegel 15 točk. Rapid v 10 tekmah 15 točk, FAC 9, 13, Simmering 10, 12, Vienna 10, 11, Admira 9, 11, Austria 11, 10, Hakoah 9, 9, Wacker 9, 9, Sportklub 10, 5, Slovan 8, 5, WAC 7, 4, Rudolphshügel 9, 3.

— Meddržavna tekma Madžarska-Italija, ki je bila določena za dne 12. decembra je bila od italijanskega Saveza odpovedana, ker trener Weber, ki je bil pri klubu Bastia, ni poravnal 75 milijonov madžarskih kron dolga, ki ga je napravil v Italiji. Madžarski savez Weberjevega dolga ne poravnati zato italijanska federacija Madžare bojkotira.

— Nov rekord v dviganju teže. V nedeljo so se vršila na Dunaju prvenstvena tekmovanja v dviganju teže in je Hans Haas (Herkules) postavil nov svetovni rekord. Haas, ki je težak le 67 kg, je obojerno dvignil 142.1 kg.

— Križ, znani in popularni reprezentativni half zagrebškega Haška, odlašal svoj vojaški rok v Ljubljani in se je prijavil za ASK Primorje, kjer bo igral v naspadu kakor zadnje čase pri Haški.

To in ono

Katastrofa ruskega parnika

Na Crnem morju so divjali zadnje tedne strahoviti viharji in zato ni čudno, da se je pripetilo več nesreč, med katerimi je najtežja ona, ki je zadela ruski parnik «Skandinavija». Blizu oziroma, ki tvori vhod v Bospor, se je «Skandinavija» dne 21. vso posadko potopila. To je ena največjih katastrof, kar jih beleži zgodovina Crnega morja.

Kakor smo kratko že poročali, je bilo na «Skandinaviji» nad 60 oseb. Parnik je vozil iz pristanišča Nikolajevsk v Grčijo večjo količino usnja. Dne 6. t. m. je odplul iz Nikolajevske proti grškemu pristanišču Pireju, kjer je nameraval usnjo iztovoriti. Med potniki je bilo tudi šest grških rodbin, ženske, deca in starčki, ki so se vračali v domovino. Blizu Bospora je zalotil «Skandinavija» vihar. Parnik se je uspešno boril z besnečimi elementi, dokler niso eksplodirali parni kotli. Eksplozija je povzročila požar in parnik je bil kmalu v plamenih.

Na krovu so se odigravali strahoviti prizori. Mnogi potniki so od groze zblazneli in poskakali v razburkane valove, da se rešijo plamenov. Ista usoda je zadela tudi kapitana. Njegov pomočnik je z revolverjem v roki prisilil ostale potnike, da so mu sledili v rešilne čolne. Toda tudi čolni niso pomagali. Morje je tako besnelo, da so se čolni potopili. Samo enemu je vihar prizanesel. S tem čolnom se je rešilo 11 potnikov, ki jih je sprejel na krov italijanski parnik «Maria» na poti iz Odesa v Carigrad. Z italijanskim parnikom so dospeli izmučeni in lačni potniki potopljene «Skandinavije» v Galac, kjer so jih prepeljali v bolnico. Med njimi so samo tri ženske, dočim je našla deca brez izjeme strašno smrt v morskih valovih.

Nahod in podnebje

Nobena bolezen ni tako razširjena, kakor nahod. Dasi nahod, ki se omejuje na nosno in ustno duplino, sam po sebi in nevarna bolezen, je vendar napačno misliti, da ga lahko brez težav, časih celo usodnih posledic zamenjamo. Zanimivo je, da skoraj ni človeka na svetu, ki bi mogel nahodu kljubovati. Nekateri nalezljive bolezni imajo to dobro stran, da jih dobi človek v življenju samo enkrat. Nahod se pa ponavlja brez konca in kraja.

Pravega povzročitelja te bolezni doslej še niso našli. Vse kaže, da povzroča nahod bacili, ki pridejo v nosno sluznico. O tem priča tudi dejstvo, da nahod zelo lahko preide z enega človeka na drugega. Prehlajenje igra sicer pri nahodu vlogo, vendar pa ni neposredni vzrok bolezni.

Učenjaki so do zadnjega mislili, da je epidemija nahoda posledica vremenskih izprememb, odn. vlažnega podnebja. Ako bi bila ta teorija pravilna, bi moral biti nahod v krajih s toplim in suhim podnebjem zelo redek. Toda ameriška statistika dokazuje, da glede epidemije nahoda ni nobene razlike med solnčno obalo Kalifornije in meglanim, vlažnim podnebjem v vzhodnih državah.

Iz tega sledi, da podnebje pri postanku nosnega katarja ne igra odločilne vloge. Na hitrost širjenja nahoda ne vpliva niti okolnost, da skupna prenočišča niso prezračena. Glavno vlogo igra razdalja med zdravim in nahodnim človekom. Zato lahko dobimo nahod med vožnjo v vlaku ali tramvaju, ali v uradu, kjer je vedno kdo, ki ima nahod. Nahodni ljudje kašljajo in kihajo. Pri tem pridejo bacili v zrak, ki ga zdravi vdihavajo. Samo na ta način si lahko razlagamo širjenje nahoda.

Gospodje v suknjah

ali raglanih tvečk Drago Schwab, Ljubljana, da jo radi elegantnega kroja svojemu statusu še posebno finiso. — Cene suknjam najnižje.

Shaw in Noblova nagrada

Ime švedskega fizika Nobla je znano vsemu svetu ne le s tem, da je Nobel izumil dinamit, marveč še bolj radi njegove ustanove, iz katere se izplačuje vsako leto nagrade za najboljša medicinska, naravoslovna, kemična, literarna in pacifična dela.

Prva Noblova nagrada je bila podeljena l. 1901. Od tega časa je bilo odlikovanih z Noblovo nagrado že 127 učenjakov in pisateljev, ki so prejeli skupno 144 milijonov švedskih kron (okrog 170 milijonov dinarjev). Dosedanje Noblove nagrade so bile razdeljene takole: za fizikalna dela 31 oseb, v skupnem znesku 3,2 mil., 25 pisateljem, 3,1 mil., 23 kemikom 3 mil., 23 zdravnikom, 6 mil., 25 pacifistom 2,5 mil. Največ Noblovih nagrad so dobili Nemci, in sicer 18, nato sledi Francija z 21, Anglija s 15, Švedska z 9, Švica z 8, Zedinjene države s 7, Norveška s 4, Danska s 6, Španija s 3, Italija 4, Avstrija 5, Poljska 2, Rusija 1, Indija 1 (Tagore). Slovenske države so dobile torej 3 Noblove nagrade, čemur bo vzrok pač v prvi vrsti zapadna orijentacija švedske kulture.

Višina nagrade se vsako leto spreminja in varira med 115 in 150 tisoč švedskih kron; letos znaša vsaka nagrada 117.000 kron ali v naši valuti blizu 3 milijone Din. torej znesek, ki

pomenja tudi za slavne pisatelje in učenjake lepo premoženje.

Nedavno so bile razdeljene letošnje nagrade. Literarno nagrado je prisodila stockholmska akademija slovi temu angleškemu dramatik Shawu, ki bi bil dobil že zdavnaj, ko ne bi tvorila oviro določba v Noblovem statutu, da se sme literarna nagrada podeliti le za delo, pisano v idealističnem duhu. Shaw pa je v svojih delih vse prej kakor idealist. Zato bi tudi letos ne dobil nagrade, ako bi imela akademija kakega drugega pripravnega kandidata. Ker ga ni našla, se je vendar odločila za Shawa, ki pa je nagrado odklonil in spravi s tem akademijo v veliko zadrego, saj je bilo prvič, da kdo nagrade ni hotel sprejeti. Na prošnjo akademije je interveniral pri Shawu švedski londonski poslanik in dramatik se je naposled le uklonil in nagrado sprejel. Denarja pa ne bo porabil za sebe — pravi, da s svojimi deli več zasluži, kakor rabi za življenje — ampak bo iz nje ustanovil poseben fond za švedsko-angleško literarno zблиžanje, zlasti za prevajanje švedskih del v angleščino in obratno.

Neurja in nesreče nad Srednjo Evropo

Dočim je petek in soboto divjalo neurje nad južno Francijo in južno Italijo, je v nedeljo orkan prešel na srednjo Evropo. V nedeljo jutraj je divjal silovit ciklon nad Solnograško, Tirolsko in Južno Nemčijo. Na Solnograškem so zlasti trpeli kraji Berchtesgaden, Abtenau, St. Gilgen, Strobl itd. V Berchtesgadnu in Stroblu je orkan raz hiš odnašal strehe, pretrgane so bile vse telefonske in brzojavne zveze, razni kraji pa so ostali v popolni temi redi prekinjenega električnega toka. V zvezi z viharjem je razlagati tudi številne požare, ki so izbruhnili na raznih krajih. Na posestvu grofa Almaider v Mondsee je izbruhnil velik gozdni požar, ki je uničil štiri orale gozda in 600 kubičnih metrov pripravljenega lesa. Ogenj so šele po peturnem napornem gašenju ugasili. Ciklon je bil mestoma tako silen, da je bil ogrožen železniški promet in so vlaki čakali na progi, da se neurje poleže.

Na Tirolskem je bila na več krajih poškodovana železniška proga in je bil promet na nekaterih lokalnih progah ustavljen. Brzovlaki Pariz-Dunaj in Dunaj-Pariz so imeli velike zamude. Na progi Bozen-Bregenz je pri postaji Unterbach orkan vrvel iz tira mešani vlak. Dva potnika sta bila lažje ranjena.

Tekom nedelje je izbruhnilo več gozdnih požarov tudi na Semmeringu in okolici. Požar je zavzel ponekod velik obseg in uničil več oralov gozda. V Alpah je zapadlo precej snega.

Reke so ponovno narasle in se je bati novih poplav.

Tudi nad Moravsko je divjal močan vihar, ki je porušil ponekod vse brzojavne droge. Ciklon je odnašal strehe, ruval drevesa in podiral vse, kar je zajel. Pretrganih je 22 medkrajevnih telefonskih zvez.

Poročila o neurjih in vremenskih neprilikah prihajajo tudi iz zgornje Italije, južne Francije in Španije. — Na Španskem naraščajo reke in poplavlja jo okolico. Vihar je zahteval tudi več človeških žrtev, zlasti na morju, kjer se je potopila cela vrsta ribiških čolnov.

Težka nesreča, ki je zahtevala življenje petih mladih oseb, pa se je dogodila v nedeljo dopoldne na Plauerseeju pri Brandenburgju v Nemčiji. — Sredi jezera leži mal oteček Bruhnenwerder, na katerega Berlinčani radi delajo izlete. V nedeljo je bilo jezero zelo nemirno, kar pa ni ženiralo obiskovalcev otoka. Več čolnov je odveslalo proti otoku. Kakih 100 metrov od otoka se je pričel neki čoln naglo potapljati. V čolnu je bilo osem oseb, štirje fantje in štiri dekleta. Vsi so skočili v vodo in se oprijeli roba potapljajočega se čolna. Nesrečo so medtem opazili z otoka in naglo poslali rešilni čoln na pomoč. Rešil pa je samo dve mladenki iz Berlina in nekega mladeniča iz Brandenburgja, ostalih pet je utonilo.

denič iz Brandenburgja, ostalih pet je utonilo.

× Iz Pariza v Kalkuto in nazaj v 15 dneh! V četrtek popoldne sta prispela v Pariz letalca Coste in Rignot, ki sta 15 dni poprej odletela iz aerodroma Bourget v smeri proti Indiji. Kakor smo takrat poročali, sta avijatika postavila nov rekord v letu brez pristanka: premerila sta 5425 km iz Pariza v Džash (Perzija), za kar sta potrebovala 32 ur. Ves njun polet iz Pariza v Kalkuto in nazaj je trajal le 15 dni, oziroma 107 učinkovitih ur. V tem času sta preletela 20.000 kilometrov ali polovico zemeljskega ekvatorja s povprečno hitrostjo 187 km na uro.

× Epilog Cobhamovega poleta. Iz Bagdada poročajo, da je bil Arabec, ki je streljal o priliki Cobhamovega poleta čez puščavo v njegovo letalo in do smrti zadel Cobhamovega pilota, obsojen na pet let ječe.

× Največji most na svetu nameravajo zgraditi v New Yorku med Manhattanom in Fortom Leejem. Načrt je baje že predložen v odobritev. Stroški so proračunani na 60 milijonov dolarjev (nad 3 milijarde dinarjev).

× Budimpeštanska ulice bodo numerirane. Ne vse, le nekatere, kojih dosedanja imena so dajala Rumunom povod, da so proti njim protestirali pri madžarski vladi. Zato je te sklenila, da jih bo numerirala po ameriškem vzorcu.

Darujte za dijaške kuhinje

HARRY LIEDTKE — LII DAGOVER

DANES

4
1/2 6
1/2 8
9

Najnovejši in najboljši Harry Liedtke film sezone 1926-27. «Der Veilchenfresser» je dosegel kolosalni uspeh pri vseh dosedanjih predstavah! Veselo! Zabavno! Elegantno! Razkošno! Pustolovno! Ljubavno! Na splošno željo gostuje še danes svetovnoznani virtuozi na ustni harmoniki g. Hugo Fiedler pri vseh predstavah.

Prednaznanilo: «SALONSKI BANDIT». V glavni vlogi najlepši človek Amerike, John Gilbert.

ELITNI KINO MATICA najudobnejši kino v Ljubljani.

V globoki žalosti naznanjamo tužno vest, da je naš nadvse ljubljani soprog, oče in brat, gospod

Andrej Slokar

posestnik in lesni trgovec, dolgoletni občinski odbornik, imejtelj zlate kolajne za gradjanske zasluge

po daljši mučni bolezni danes, dne 22. t. m. v 52. letu svoje starosti preminul.

Pogreb blagopokojnega se vrši v sredo, dne 24. t. m. iz hiše žalosti na farno pokopališče.

V Domžalah, dne 22. novembra 1926.

Milka Slokar, soproga.

Milka, hčerka, Angela Slokar, sestra, rodbina Kuhar.

Županstvo trške občine Domžale javlja tužno vest, da je preminil gospod

Andrej Slokar

občinski svetovalec, lesni trgovec, posestnik in imejtelj zlate kolajne za državljanske zasluge itd.

Ohranimo zaslužnemu pokojniku časten spomin!

Domžale, dne 22. novembra 1926.

Vilo ali hišico enodružniško v dobrem stanju in s prostim stanovanjem takoj kupim. — Ponudbe z navedbo cene pod «Vila/3333» na upravo «Slov. Nar.».

Moderno friziranje in striženje se izvršuje pri St. Kelsin, brivec, Ljubljana, Kopitarjeva ulica 1. 175/T

Opoldansko hrano (dobro) išče gospodična. — Ponudbe pod «Snažnost/3335» na upravo «Slov. Naroda».

Natakarica z večletno prakso išče službo v večji restavraciji v mestu. — Ponudbe pod «Takošnji nastop 3334» na upravo «Slov. Naroda».

Potnik (potujoči zastopnik), ki potuje po vsej Sloveniji, se išče za vrlo dobro uveden predmet Dobre zasluge. — Ponudbe na upravo «Slov. Naroda» pod «Zasluge/3310».

Poverjeni prodajalec srečk državne razredne loterije

Drag. R. Kolaković BEOGRAD

prodaja na veliko in malo. Najbolje urejena poslovnica v vrste. Da je najugodnejše pogoje za prodajo srečk. Službeni načrt z navodilom pošljem vsakemu brezplačno.

6. XII.

Za Miklavža in Božič

dobite primerna darila

odraslim in malim

v bogati izbiri in po najnižjih cenah pri staroznani, domači tvrdki

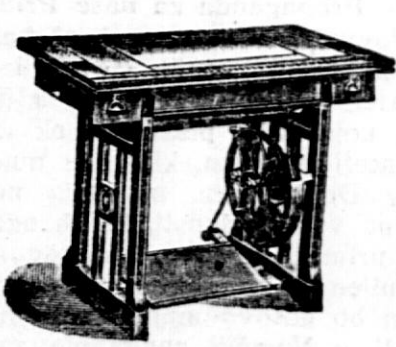
F. M. SCHMITT, Ljubljana

Pred škofijo št. 2.

25. XII.

Najboljša KOLESAR so GRITZNER šivalni stroji

za obrt, dom in industrijo. JOSIP PETELINC, Ljubljana. Pouk šivanja in ume nega vezenja brezplačno.

NAJNIZJE CENE

TUDI NA OBROKE!

Trg. pomočnik,

ki je posebno v manufakturi zmožen in spreten prodajalec — se sprejme v večjo trgovino mešanega blaga na Notranjskem — Naslov pove uprava «Slovenskega Naroda» 3332

Vpokojenec.

zmožen slovenskega in nemškega jezika, dober računar, išče službo skladničnika. Nastopi lahko takoj. — Ponudbe pod «Skladničnik/3336» na upravo «Slov. Nar.».

Za veselice, plesne in slične prireditve izdeluje oabla, letake, letake, plesne rede itd. okusno in po najnižji ceni

Narodna tiskarna v Ljubljani

SALAMA

prvovrstna nova roba povsem zrela

se dobiva povsod

Prva hrvatska tvornica salame, sušena mesa i masli

M. GAVRILOVIĆ stoji u L. Petrinja

Glavno zastopstvo za Slovenijo:

R. BUNG IN DRUG, Ljubljana - Celje

Toporišča, dižaje za motike in lopate

iz mladega jesenovega lesa izdeluje po danem vzorcu po najugodnejših cenah tvrdka

Matija Rajh i Sin

parna žaga, varilnica in upogovalnica lesa

NOVI SAD, Bačka